filo ve rent a car

TÜM OTO KİRALAMA
VE MOBİLİTE KURULUŞLARI
DERNEĞİ YAYIN ORGANI

TOKKDER
TÜM OTO KİRALAMA VE MOBİLİTE KURULUŞLARI DERNEĞİ

EYLÜL-EKİM 2025
SAYI: 142

member of Leaseurope

- Yılın İlk Yarısında Kiralamada Elektrikli ve Hibritte Yükseliş Sürüyor
- Yeni Dönemin Rotası: Yerli Üretim, Çoklu Teknoloji ve Dijital Dönüşüm

  Ali Haydar BOZKURT
  Toyota Türkiye Pazarlama ve Satış A.Ş. CEO'su
- Taşınmaz ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnasında Son Durum

  Hakan GÜZELOĞLU
  KPMG Türkiye Ortak, YMM Finansal Vergi Hizmetleri

içindekiler

ARAŞTIRMA

8

Yılın İlk Yarısında Kiralamada Elektrikli ve Hibritte Yükseliş Sürüyor

MAKALE

20

Erkin ŞAHİNÖZ
Stratejik Yönetim Danışmanı, ErkinŞahinöz Akademi Kurucusu, ABD Merkez Bankası FED Eski Araştırma Direktörü

Ekonomik Görünüm & Piyasalar

RÖPORTAJ

36

Burak KOÇAK
Deniz Filo Genel Müdürü

Kiralama Sektöründe Dijital, Çevreci ve Esnek Çözümler Öne Çıkıyor

MAKALE

12

Duygu TURGUT
Esin Avukatlık Ortaklığı

Anonim Şirketlerin Payları Üzerinde İntifa Hakkı Kurulması

RÖPORTAJ

28

Şahin BAYRAM
Avec Rent a Car Genel Müdürü

Sektör, Filolarını Yeşil Dönüşüme Uygun Şekilde Yeniliyor

MAKALE

40

Hakan GÜZELOĞLU
KPMG Türkiye Ortak, YMM Finansal Vergi Hizmetleri

Taşınmaz ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnasında Son Durum

RÖPORTAJ

16

Ali Haydar BOZKURT
Toyota Türkiye Pazarlama ve Satış A.Ş. CEO'su

Yeni Dönemin Rotası: Yerli Üretim, Çoklu Teknoloji ve Dijital Dönüşüm

MAKALE

30

Recep BIYIK
PwC Türkiye Mevzuat, Eğitim ve Araştırma Başkanı

Muhasebe Hataları / Vergi Hataları

MAKALE

50

Av. Sedat TARLACI
Stj. Av. Beyza Nur ÇİMEN

IŞIKTAÇ&ATABAY Hukuk Bürosu

Araç Malikinin Tespiti, Görev Sorunu ve Zorunlu Ara Buluculuk

Araç Malikinin Tespiti, Görev Sorunu ve Zorunlu Ara Buluculuk

(Türk Borçlar Kanunu'nun 158. Maddesi Çerçevesinde Bir İnceleme)

Av. Sedat TARLACI

Stj. Av. Beyza Nur ÇİMEN

IŞIKTAÇ&ATABAY Hukuk Bürosu, İstanbul, Türkiye,
sedattarlaci@isiktac.av.tr, beyzacimen@isiktac.av.tr

Trafik kazası sonucunda karşı araç malikinin tespit edilememesi nedeniyle zorunlu ara buluculuk sürecinin tüketilmemesi veya davanın hatalı mahkemede açılması, bu sırada zaman aşımına uğrayan hakları ne şekilde etkiler? Bu yazımızda, Türk Borçlar Kanunu ("**TBK**") 158.md uyarınca düzeltilebilir yanlışlığı inceleyeceğiz.

1. Araç Malikinin Tespitindeki Güçlük ve Yargılamada Meydana Gelen Usul Sorunları

Karayolları Trafik Kanunu ("**KTK**") 85.md uyarınca bir aracın işleteni, araç sürücüsünün kusurundan sorumludur. Dolayısıyla aracın maliki, bir trafik kazasında karşı araca çarpıp zarar veren aracın sürücüsü ile birlikte verilen zararın giderimiden kusursuz olarak sorumlu olmaktadır.

Trafik kazalarında araca zarar veren kişinin olay yerini terk etmesi yaygın olmasa da karşılaşılan bir durumdur. Çarpıp kaçma durumunda araca zarar veren karşı araç sürücüsünün ve karşı aracın malikinin tespit edilmesi her zaman kolay olmayabilir. Bu nedenle uğranılan zararın giderimi için kime dava açılıp husumet yöneltileceği başlangıçta belirsizdir.

İstinaf mahkemeleri ve Yargıtay bu gibi durumlarda kazanın gerçekleştiği tarihteki araç malikine karşı, zarara neden olup olay yerinden ayrılan aracın plakasını belirtmek suretiyle dava açılabileceğini kabul etmektedir. Bu durumda mahkemeler, karşı aracın kaza tarihindeki malikini araştırarak tespit etmektedir ve davacıdan, tespit edilen karşı araç malikine davasını yöneltmesini beklemektedir.

Ancak bu durumda, öncelikle davanın hangi mahkemede açılacağı sorusunun cevaplanması gerekir. Nitekim araç malikinin gerçek kişi veya tüzel kişi olup olmaması görevli mahkemenin belirlenmesi bakımından önem arz etmektedir. Her iki yönde de aksine kararlar bulunmakla birlikte uygulamada istinaf mahkemeleri ve Yargıtay, trafik kazalarından doğan zararın giderimi için açılan ve her iki tarafın da tüzel kişi olduğu davalarda asliye ticaret mahkemelerini

görevli kabul etmektedir. Bunun sonucunda da TTK 5/A[1].md hükmü uyarınca zorunlu ara buluculuğu dava şartı olarak aramaktadır. Karşı araç malikinin gerçek kişi olduğu hallerde ise asliye hukuk mahkemelerinin görevli olduğu genellikle kabul görmektedir ve bu durumda dava şartı olarak ara buluculuk aranmamaktadır.

2. TBK 158.md Çerçevesinde İnceleme

Mahkemenin yetkili veya görevli olmaması ya da düzeltilebilecek bir yanlışlık nedeniyle davanın reddedilmesi ve bu sırada zaman aşımı sürenin dolması halinde TBK 158.md, alacaklının altmış günlük ek süre içinde haklarını kullanabileceğini düzenlemektedir.

Söz konusu düzenleme bir anlamda, dava görevsiz mahkemede açılmış olsa dahi bu durumun, o sırada zaman aşımına uğrayan haklar bakımından sorun teşkil etmeyeceğini ve alacaklının haklarını kullanmak için altmış günlük ek süreye sahip olacağı hükmünü amirdir.

Peki davasını görevsiz mahkemede açan kişi, aynı zamanda bu davayı açmadan önce zorunlu ara buluculuk sürecini de tüketmemişse yine de bu altmış günlük ek süreye sahip olacak mıdır?

Kanun koyucunun TBK 158.md'de, davanın düzeltilebilir bir yanlışlık sebebiyle usulden reddedilmesi durumu özgü olarak tanıdığı bu ek süre hakkı, aracın plakasına karşı açılan davalardan önce zorunlu ara buluculuk sürecinin tüketilmemesi halinde de uygulanabilir mi?

Yetki ve görev gibi bir dava şartı olan ara buluculuk sürecinin tüketilmemiş olması "düzeltilebilir bir yanlışlık" olarak nitelendirilebilir mi?

Somut örnek üzerinden ilerleyecek olursak, henüz karşı araç malikinin kim olduğunun bilinmediği sırada asliye hukuk mahkemelerinde açılan bir davada mahkeme, kaza tarihini gözeterek karşı aracın plakası üzerinden sorgulama yapacak ve neticesinde araç malikinin tüzel kişi olduğunu tespit ederse davanın görevsizlik nedeniyle usulden reddine karar verebilecektir. Böyle bir durumda dava doğru hasma yöneltilmiş olsa da ara buluculuk süreci tüketilmemiş, dava görevli mahkemede açılmamış olacaktır.

Davanın görevli mahkemede açılmamış olması halinde ek süre tanınacağı TBK 158.md'de açıkça düzenlenmiştir. Bu nedenle incelemeyi, ara buluculuk sürecinin tüketilmemiş olmasının TBK 158.md kapsamında "düzeltilebilir bir yanlışlık" olarak kabul edilip edilemeyeceği yönünden yapmak gerekir.

Yargıtay'ın TBK 158.md'de yer alan düzeltilebilecek yanlışlık ifadesini dar yorumlamadığı; aktif husumet, dava dilekçesindeki eksiklik, harçsız açılan dava gibi çeşitli halleri de bu kapsama dahil ettiği görülmektedir[2]. Benzer şekilde İsviçre öğretisinde de TBK 158.md düzenlemesinin kaynağını oluşturan ve onunla aynı ifadeleri içeren İsviçre Borçlar Kanunu 139.md'deki "düzeltilebilecek yanlışlık" ifadesiyle zaman aşımı bakımından düzeltilebilir yanlışlığın kastedildiği; zira her usul hatasının halihazırda ek süre tanınmasını gerektireceği şeklinde yorumlandığı görülmektedir[3]. Neticede alacaklıya ek süre tanınmasının nedeni olarak, alacaklının hatalı da olsa alacağını süresi içinde talep etmiş olması gösterilmektedir[4].

Bu bağlamda, bir trafik kazası sonucunda karşı araç sürücüsünün olay yerini terk ettiği ihtimalde, karşı araç maliki ve sürücüsünü tespit etmek her zaman mümkün olmadığından başlangıçta ara buluculuk sürecinin yürütülüp yürütülmemesi gerektiği anlaşılamayabilir ve neticesinde açılacak davanın ara buluculuk gerekçesiyle usulden reddedilmesi, bu sırada alacak hakkının zaman aşımına uğramasına neden olabilir. Oysa söz konusu durumda, ara buluculuk sürecinin tüketilmemiş olması TBK 158.md kapsamında düzeltilebilir bir yanlışlık olarak nitelendirilirse zaman aşımına uğrayan haklar bakımından alacaklı, altmış günlük süre içerisinde hakkını talep edebilecektir.

Bu bakımdan, karşı araç maliki ile sürücüsünün tespit edilemediği veya tespit edilebilmesine rağmen zorunlu ara buluculuk sürecinin de tüketilemediği bir durumda davanın usulden reddedilmesinin, klasik anlamda görev veya yetki sorunu kadar kolay çözümlenebilir görünmese de TBK 158.md'nin amacına uygun olarak "düzeltilebilir bir yanlışlık" kapsamında değerlendirilebileceği, böyle bir kabulün hem hakkın esasına ulaşılmasını kolaylaştıracağı hem de usule ilişkin yanlışlıkların hak kaybına yol açmasını önleyeceği söylenebilir. Aksi görüşün adil yargılanma ve hak arama özgürlüğü ile bağdaşmayacağı görüşündeyiz. Ancak bu noktada nihai belirleme, içtihat birliği sağlamak suretiyle yüksek yargı mercilerince yapılacaktır. ●

Kaynakça

[1] 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu m 5/A: "Bu Kanunun 4'üncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, konusu bir miktar para olan alacak, tazminat, itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davalarında, dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.", (Çevrimiçi) https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=6102&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, E.T. 21.08.2025.

[2] Mustafa Alp, "Belirsiz Alacak Davasının Usulden Reddi Üzerine TBK Madde 158 Uyarınca Ek Süre İçinde Dava Açabilmesi -Yargıtay İncelemesi-", Sicil İş Hukuku Dergisi, Sayı:45, 2021, s. 220, (Çevrimiçi) https://sicil.mess.org.tr/tr/icerik/belirsiz-alacak-davasinin-usulden-reddi-uzerine-tbk-madde-158-uyarinca-ek-sure-cinde-dava-acilabilmesi, E.T. 23.08.2025

[3] Mustafa Alp, a.g.m., s. 219

[4] Mustafa Alp, a.g.m., s.219.